

EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA

EUROSYSTÉM

OTÁZKY A ODPOVĚDI PRO ÚČELY VEŘEJNÉ KONZULTACE K NÁVRHU NAŘÍZENÍ ECB O RÁMCI SSM

1 KDY ZAČNE ECB VYKONÁVAT DOHLED NAD BANKAMI?

ECB převezme odpovědnost za dohled dne 4. listopadu 2014. Podle [nařízení o SSM](#)¹ svěřuje Evropská unie ECB určité úkoly v oblasti politik, které se týkají obezřetnostního dohledu nad úvěrovými institucemi, a zřizuje jednotný mechanismus dohledu (SSM). SSM je jedním ze systémů bankovního dohledu, jehož součástí jsou ECB a příslušné vnitrostátní orgány (NCA) odpovědné za obezřetnostní dohled v zúčastněných zemích. I když dohled nad významnými bankami bude vykonávat ECB, zatímco dohled nad méně významnými bankami bude v působnosti NCA, za efektivní a konzistentní fungování SSM bude odpovídat ECB. Nařízení o SSM vstoupilo v platnost 3. listopadu 2013.

2 CO ZNAMENÁ NÁVRH NAŘÍZENÍ O RÁMCI SSM A PROČ JE NEZBYTNÝ? NA KOHO SE BUDE VZTAHOVAT?

Nařízení o SSM výslovně ukládá ECB přijmout a zveřejnit rámec, v němž bude stanoveno, jak bude ECB spolupracovat s NCA v rámci SSM. ECB na základě konzultací s NCA tedy připravila tento návrh nařízení o rámci SSM, který vymezuje postupy upravující vztahy mezi ECB a NCA a obsahuje ustanovení, která se vztahují přímo na banky. Podle nařízení o SSM musí být nařízení o rámci SSM předloženo k veřejné konzultaci před zveřejněním konečného znění do 4. května 2014.

3 BUDOU SE NA FUNGOVÁNÍ SSM VZTAHOVAT DALŠÍ PRAVIDLA?

Návrh nařízení o rámci SSM obsahuje pravidla upravující fungování SSM, která se vztahují mimo jiné na zásady a organizaci SSM, způsob rozhodování o tom, zda je banka významná, samostatné postupy pro dohled nad významnými a méně významnými bankami a jednotné postupy, které se uplatňují pro oba dva druhy bank, dále postupy, které se uplatňují na úzkou

¹ Nařízení Rady (EU) č. 1024/2013 ze dne 15. října 2013, kterým se Evropské centrální bance svěřují zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými institucemi (Úř. věst. L 287, 29.10.2013, s. 63).

spolupráci mezi členskými státy mimo eurozónu, jež se rozhodnou se do SSM připojit, správní sankce a přechodná ustanovení.

Další důležitá pravidla budou obsažena v samostatných právních aktech (tj. v návrhu nařízení ECB o poplatcích za dohled, v jednacím řádu Rady dohledu, změnách jednacího řádu ECB a ve vnitřních pravidlech upravujících zachování služebního tajemství a výměnu informací při plnění úkolů měnové politiky a úkolů dohledu).

4 KTERÉ BANKY BUDOU PODLÉHAT DOHLEDU ECB?

ECB bude vykonávat přímý dohled nad významnými bankami v zúčastněných zemích. Rozdíl mezi významnými a méně významnými bankami vychází z rozhodnutí Evropské rady o tom, že ECB bude vykonávat dohled nad bankovním sektorem ve spolupráci s NCA.

Významné banky budou zahrnovat přibližně 130 bankovních skupin, které představují téměř 85 % celkových aktiv bank v eurozóně. Kritéria pro stanovení jejich významnosti jsou vysvětlena níže.

I když dohled nad všemi ostatními bankami v zúčastněných zemích budou vykonávat NCA, za efektivní a konzistentní fungování SSM bude odpovídat ECB. ECB může také rozhodnout, že bude vykonávat přímý dohled nad méně významnými bankami, pokud to bude považováno za nezbytné pro důsledné uplatňování náročných standardů dohledu.

5 CO ČINÍ BANKU VÝZNAMNOU?

ECB bude posuzovat všechny banky v zúčastněných zemích ve spolupráci s NCA v souladu s metodikou stanovenou v návrhu nařízení o rámci SSM. To, zda je banka významná, bude záviset: (i) na celkové hodnotě jejích aktiv, (ii) na jejím významu pro ekonomiku země, v níž je umístěna, nebo pro celou EU, (iii) na významu jejích přeshraničních činností, (iv) na tom, zda si vyžádala nebo obdržela veřejnou finanční pomoc z Evropského mechanismu stability (ESM) nebo Evropského nástroje finanční stability (EFSF) a (v) na tom, zda je jednou ze tří nejvýznamnějších bank v dané zemi. Banka splňující kterékoli z těchto pěti kritérií bude označena za významnou.

6 KDY BUDOU BANKY O SVÉM STATUSU INFORMOVÁNY? CO SE STANE, POKUD SE JEJICH STATUS ZMĚNÍ?

ECB rozhodne, které banky jsou významné, a příslušné banky o tom bude informovat alespoň dva měsíce před tím, než plně převezme úkoly dohledu (viz otázka č. 1 výše). Banky budou mít možnost předkládat podání před přijetím rozhodnutí ECB.

Významné banky spadající pod přímý dohled ECB budou uvedeny na internetových stránkách ECB. ECB rovněž zveřejní seznam méně významných bank s uvedením, který příslušný vnitrostátní orgán nad nimi bude vykonávat dohled. Oba seznamy budou pravidelně aktualizovány, nejméně však čtvrtletně.

Rozhodnutí o zařazení banky mezi významné, nebo méně významné podléhají každoročnímu přezkumu. Pokud některá z významných bank nesplní kterékoli z kritérií významnosti po tři po sobě jdoucí kalendářní roky, odpovědnost za přímý dohled nad ní bude převedena na příslušný vnitrostátní orgán; pokud méně významná banka splní kterékoli z kritérií významnosti, bude považována za významnou. Převod dohledu může být v mimořádných případech zahájen i dříve, např. pokud banka nebude jednoznačně splňovat některé z kritérií významnosti (např. pokud objem jejích celkových aktiv poklesne pod stanovenou hranici v důsledku prodeje velké obchodní složky).

7 JAK BUDOU ECB A NCA SPOLUPRACOVAT PŘI PLNĚNÍ SVÝCH ÚKOLŮ?

SSM je integrovaný systém, který se skládá z ECB a NCA. U určitých úkolů plní ECB úlohu dohledu nad méně významnými bankami a NCA plní úlohu dohledu nad významnými bankami (viz otázka č. 8 níže). Hladká spolupráce mezi ECB a NCA má tedy pro efektivní fungování SSM zásadní význam. Návrh nařízení o rámci SSM odkazuje na „povinnost spolupracovat v dobré víře“ a ukládá ECB a NCA, aby si vyměňovaly informace, které jsou nutné pro plnění jejich příslušných úkolů. Jeden ze způsobů, jak podporovat spolupráci při dohledu nad významnými bankami, je vytváření společných týmů dohledu (viz otázka č. 10 níže). Při plnění svých úkolů v oblasti dohledu je ECB také oprávněna udělovat NCA pokyny, aby využívaly své pravomoci (v souladu s příslušnými vnitrostátními předpisy) a činily úkony v případech, v nichž má ECB některý úkol v oblasti dohledu, ale nemá s tím související pravomoc. Další formou spolupráce budou pracovní výměny a vzájemné poskytování pracovníků mezi ECB a NCA a mezi NCA.

8 JAKOU ROLI BUDOU HRÁT PŘÍSLUŠNÉ VNITROSTÁTNÍ ORGÁNY V DOHLEDU NAD VÝZNAMNÝMI BANKAMI? JAKÉ JSOU ÚKOLY A PRAVOMOCE ECB, POKUD JDE O MÉNĚ VÝZNAMNÉ BANKY?

ECB bude vykonávat přímý dohled nad významnými bankami, na dohledu se však budou podílet i NCA. Ty budou vzhledem ke své zkušenosti s dohledem a k místní dosažitelnosti bank pomáhat ECB při plnění jejich úkolů v oblasti dohledu. Budou připravovat návrhy rozhodnutí v oblastech, kde je ECB pověřena dohledem, napomáhat při plnění dalších úkolů v oblasti dohledu (např. každodenní dohled nad stavem rizikovosti bank, posouzení vhodnosti členů řídicích orgánů a další ověřovací činnosti), aktivně se účastnit práce společných týmů dohledu a napomáhat ECB při vykonávacích řízeních.

ECB bude dohlížet na fungování systému a provádět některé úkoly v oblasti dohledu nad méně významnými bankami (viz otázka č. 9). ECB také může vykonávat pravomoci dohledu nad méně významnými bankami (tj. požadovat informace a provádět šetření a kontroly na místě). Kromě toho budou NCA informovat ECB o svém dohledu nad méně významnými bankami (v souladu s kritérii definovanými ECB, která budou brát v potaz stav rizikovosti banky a její význam v domovském finančním systému), zvláště o podstatných řízeních v oblasti dohledu a návrzích rozhodnutí v této oblasti. NCA jsou rovněž povinny informovat ECB o jakémkoli rychlém či významném zhoršení finanční situace méně významné banky. ECB bude dále oprávněna vydávat pro NCA nařízení, pokyny nebo obecné instrukce. Může také převzít přímý dohled nad jednou nebo několika méně významnými bankami, pokud usoudí, že je to nezbytné pro zajištění důsledného uplatňování náročných standardů dohledu.

Nařízení o SSM a návrh nařízení o rámci SSM nemají vliv na úkoly v oblasti dohledu, které Evropské centrální bance nebyly nařízením o SSM svěřeny. Úkoly jako ochrana spotřebitele či boj proti legalizaci výnosů z trestné činnosti tedy zůstávají v působnosti příslušných vnitrostátních orgánů.

9 KTERÝ ORGÁN BUDE UDĚLOVAT POVOLENÍ K ČINNOSTI NOVÝM BANKÁM?

ECB je příslušným orgánem pro udělování a odnímání povolení k činnosti bankám a pro posuzování nabytí kvalifikovaných účastí (společné postupy) pro všechny úvěrové instituce. NCA budou napomáhat ECB při společných postupech tím, že budou přijímat žádosti o povolení k činnosti a o nabytí kvalifikovaných účastí a připravovat návrhy rozhodnutí, resp. návrhy, a to na základě vlastního počátečního posouzení žádosti podle vnitrostátních právních předpisů. Pokud příslušný vnitrostátní orgán zjistí, že žádost není v souladu s vnitrostátními

právními předpisy, žádost zamítne a informuje ECB. ECB není povinna se řídit návrhy NCA, její rozhodnutí budou založena na vlastním posouzení žádosti podle práva Evropské unie.

10 CO JSOU SPOLEČNÉ TÝMY DOHLEDU?

Společné týmy dohledu (JST) jsou operativní jednotky v rámci SSM, které budou pověřeny každodenním dohledem nad významnými bankami a budou představovat jednu z hlavních forem spolupráce mezi NCA a ECB. Pro každou významnou banku bude vytvořen tým ze zaměstnanců NCA, kteří se podílejí na dohledu nad danou bankou, a zaměstnanců ECB. Činnost týmu bude koordinovat ECB za pomoci dílčího koordinátora z každého příslušného vnitrostátního orgánu. Hlavním úkolem JST bude provádět analýzu rizik dohlíženého subjektu nebo skupiny a navrhnout program dohledu a vhodná opatření v oblasti dohledu.

JST budou také koordinovat týmy, jež budou provádět kontroly na místě.

11 JAKÉ JSOU MAKROBEZŘETNOSTNÍ ÚKOLY ECB?

ECB může vyžadovat dodržování striktnějších požadavků na kapitálové polštáře než vnitrostátní orgány a uplatňovat přísnější opatření s cílem čelit systémovým nebo makrobezpečnostním rizikům na úrovni bank, pokud jsou slučitelné s právem EU. Bere při tom v úvahu domácí finanční systém, ekonomickou situaci a vývoj hospodářského cyklu. Pokud ECB usoudí, že je nutné uplatňovat striktnější požadavky na kapitálové polštáře nebo přísnější opatření s cílem čelit systémovým nebo makrobezpečnostním rizikům, bude postupovat v úzké součinnosti s NCA v dotčených zemích a uvědomí relevantní NCA o zamýšlených opatřeních dříve, než o opatření rozhodne.

Pokud příslušný vnitrostátní orgán přijme makrobezpečnostní opatření podle práva EU, rovněž předem vyrozumí ECB.

12 JAK BUDE ROZHODOVÁNO O OTÁZKÁCH TÝKAJÍCÍCH SE DOHLEDU?

ECB bude dodržovat zásadu spravedlivého řízení a zásadu transparentnosti, zejména v případě mikrobezpečnostních rozhodnutí týkajících se dohledu. Každá banka, která je předmětem řízení v oblasti dohledu, bude mít specifická procesní práva, která se uplatňují ve správním řízení. Banka může požadovat, aby ECB zahájila řízení v oblasti dohledu, a může pro toto řízení jmenovat zástupce. Návrh nařízení o rámci SSM obsahuje podrobná pravidla týkající se použití

důkazů, výslechu svědků a znalců a zejména práva banky vyjádřit se dříve, než ECB přijme rozhodnutí v oblasti dohledu, které by přímo a negativně ovlivnilo práva banky.

V zájmu respektování práva banky na obhajobu bude mít banka po zahájení řízení v oblasti dohledu přístup ke spisu ECB (omezený povinnostmi důvěrnosti). Rozhodnutí v oblasti dohledu budou řádně vysvětlena.

Banka může požádat správní revizní komisi ECB o přezkum jakéhokoli rozhodnutí v oblasti dohledu, které ECB v řízení v oblasti dohledu přijala. Banka se také může proti rozhodnutí odvolat k Soudnímu dvoru Evropské unie.

13 VE KTERÉM JAZYCE BUDE ECB KOMUNIKOVAT S BANKAMI A S NCA?

Úvěrové instituce mají právo při komunikaci a v rámci řízení s ECB používat úřední jazyky Evropské unie. Úvěrové instituce se také mohou rozhodnout, že budou s ECB komunikovat v angličtině, aby předešly prodlevám způsobeným překladem a komunikace probíhala přímo.

ECB a NCA budou vzájemně komunikovat v angličtině.

14 JAKÉ MÁ ECB SANKČNÍ PRÁVOMOCI? ZAHRNUJÍ TAKÉ MÉNĚ VÝZNAMNÉ BANKY, NAD KTERÝMI JE DOHLED VYKONÁVÁN?

ECB i NCA budou mít pravomoc uložit úvěrovým institucím správní sankce. Pokud se porušení předpisu vztahuje k přímo použitelnému právu EU (např. nařízení o kapitálových požadavcích, [CRR](#))², může ECB zahájit řízení o nesplnění povinnosti vůči významným bankám, zatímco NCA mohou takové řízení zahájit vůči méně významným bankám. Pokud se porušení předpisu vztahuje k vnitrostátnímu právu (např. k zákonu provádějícímu směrnici o kapitálových požadavcích, CRD IV), mohou bankám (významným i méně významným) uložit správní pokuty pouze NCA. Pokud se však jedná o významné dohlížené subjekty a úkoly svěřené ECB, NCA mohou zahájit sankční řízení pouze na základě pokynů od ECB. Další výlučnou pravomocí NCA je uložení nepeněžitých správních sankcí a podrobení fyzické osoby (např. člena vedení banky) řízení o nesplnění povinnosti. Pokud se porušení předpisu vztahuje k nařízení či rozhodnutí ECB, je výlučnou pravomocí ECB zahájit řízení o nesplnění povinnosti jak s ohledem na významné, tak méně významné banky (ve druhém případě v rozsahu, ve kterém se na ně vztahuje nařízení či rozhodnutí ECB a ukládá povinnosti vůči ECB, např. návrh nařízení o poplatcích za dohled).

V rámci ECB bude provádět šetření nezávislý vyšetřovací útvar a v případě potřeby Radě dohledu navrhopvat, aby byla dotčené bance uložena sankce. Rada dohledu přijme konečné rozhodnutí, kterým přijme či odmítne návrh předložený vyšetřovacím útvarem.

15 JAKÝM ZPŮSOBEM BUDOU NCA SLOUŽIT JAKO URČITÉ VSTUPNÍ BODY PRO NĚKTERÁ OZNÁMENÍ OD BANK?

Příslušné právo EU, zejména směrnice o kapitálových požadavcích, [CRD IV](#)³, stanovuje povinnost bank poskytovat příslušnému orgánu určitá oznámení (např. právo usazování nebo svoboda poskytovat služby, hodnocení, zda jsou členové orgánů řízení na tuto funkci vhodní).

Všechny dohlížené banky, které chtějí zřídít pobočku nebo poskytovat služby v jiné zúčastněné zemi, musejí o svém záměru informovat svůj domovský úřad. V rámci SSM budou významné i méně významné banky se záměrem vyvíjet činnost v jiné zúčastněné zemi zasílat taková oznámení NCA. Pokud má významná banka v úmyslu vykonávat činnost mimo SSM, zašle oznámení ECB, zatímco méně významné banky informují relevantní příslušný vnitrostátní orgán.

Má-li určitá banka získat právo usadit se nebo svobodu poskytovat služby, musí její domovský orgán zaslat hostitelskému orgánu oznámení a některé dodatečné informace. Evropské orgány mimo SSM by měly oznámení zaslat hostitelskému příslušnému vnitrostátnímu orgánu, který má povinnost neprodleně po jeho přijetí informovat ECB.

Tato otázka vstupního bodu neovlivňuje rozdělení úkolů v rámci SSM mezi ECB a NCA, jak je dále vymezeno v návrhu nařízení o rámci SSM.

16 JAK BUDE SSM NAKLÁDAT S ŘÍZENÍMI V OBLASTI DOHLEDU, KTERÁ PROBÍHAJÍ PŘED NCA, A S ROZHODNUTÍMI NCA V OBLASTI DOHLEDU?

Obecně lze předpokládat přesun pravomocí dohledu z NCA na ECB. Je proto nezbytné, aby orgán, jehož pravomoc zaniká, vyvinul maximální úsilí k dokončení všech řízení před datem změny. Daný orgán má také povinnost informovat o těchto řízeních orgán přebírající pravomoc dohledu. Pokud bylo řízení zahájeno a nelze je dokončit před datem změny, zůstává orgánu,

² Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o omezitelných požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012.

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o omezitelném dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES.

který řízení zahájil, pravomoc až do ukončení řízení. Pokud je orgánem, jehož pravomoc končí, NCA, může ECB také rozhodnout, že dané řízení převezme.

Aniž je dotčen výkon pravomocí Evropskou centrální bankou, které jí byly svěřeny nařízením o SSM, rozhodnutí týkající se dohledu přijatá NCA před 4. listopadem 2014 (např. povolení využít interního modelu nebo rozhodnutí ukládající vyšší požadavek na kapitálovou přiměřenost) zůstávají beze změny.

17 JAKÝM ZPŮSOBEM BUDE SSM FUNGOVAT V TĚCH ČLENSKÝCH STÁTECH, KTERÉ SE ROZHODNOU ÚČASTNIT ÚZKÉ SPOLUPRÁCE?

Členské státy mimo eurozónu se mohou k SSM připojit navázáním úzké spolupráce mezi svými příslušnými orgány a ECB. Způsob fungování této úzké spolupráce a způsob výkonu bankovního dohledu v těchto zemích stanoví návrh nařízení o rámci SSM. Obecná zásada je, že se ustanovení návrhu nařízení o rámci SSM budou uplatňovat také na dohlížené subjekty v zemích účastnících se úzké spolupráce, a to vzhledem ke skutečnosti, že ve vztahu k subjektům zřízeným v zemi s úzkou spoluprací nemůže ECB jednat přímo, neboť ECB nemůže vykonávat závazné pravomoci mimo eurozónu. NCA by měly zejména zajistit, aby ECB obdržela všechny informace a zprávy jak od významných dohlížených subjektů, tak o těchto subjektech. NCA budou mít dále povinnost dodržovat pokyny ECB týkající se významných úvěrových institucí.

18 JAKÝM ZPŮSOBEM BUDE ECB SPOLUPRACOVAT S EVROPSKÝM ORGÁNEM PRO BANKOVNICTVÍ (EBA)? BYLO TO V NÁVRHU RÁMCE ZOHLEDNĚNO?

ECB bude při plnění svých úkolů dodržovat příslušné předpisy práva EU, včetně jednotného souboru pravidel v oblasti finančních služeb vztahujících se na všechny členské státy, a plnit své úkoly v souladu s nimi. Dále bude dodržovat ustanovení nařízení (EU) č. 1093/2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu týkající se evropské příručky pro dohled vypracované Evropským orgánem pro bankovníctví (EBA).

Evropskému orgánu pro bankovníctví bylo svěřeno vypracování návrhů technických norem a pokynů a doporučení, které zajistí sblížení dohledu a soudržnost výsledků dohledu v rámci EU. ECB bude přispívat k vypracování návrhů regulačních technických norem ze strany EBA a zavádění technických norem.

Návrh nařízení o rámci SSM se těmito hmotnými pravidly nezabývá, zabývá se pouze procesními pravidly týkajícími se spolupráce mezi ECB a NCA zemí účastnících se SSM.